

דף הנחיות לבחינה בתנאים מותאמים לבעלי מגבלות פיזיות

במי מטפלת היחידה לבחינות מותאמות (במו"ת)

היחידה לבחינות מותאמות מטפלת במועמדים שנרשמו לבחינה הפסיכומטרית או לבחינת אממ"ר ושיש להם מגבלה פיזית או לקות למידה היכולים לפגוע בתפקודם בבחינה ולמנוע מהם להביא את כישוריהם לידי ביטוי מלא.

יש לזכור כי הבחינה הפסיכומטרית ובחינת אממ"ר שונה מבחינת הברגות במטרתה ובצורתה, ולכן לא בהכרח יינתנו בבחינה זו אותם התנאים שניתנו במבחני הברגות.

מה השיקולים המנחים בקביעת תנאים מותאמים?

בדיון במתן תנאים מותאמים מושם דגש בהתאמת תנאים למגבלות הספציפיות של הנבחן. אין מדובר בפיצוי או בהעדפה מתקנת, אלא בניסיון לעקוף במידת האפשר את המגבלה כאשר אין היא פוגעת ישירות בתחום הנבדק בבחינה.

לידיעתך:

- * תנאים מותאמים ניתנים לנבחנים בעלי לקות המשבשת מאוד את תפקודם.
- * תנאים מותאמים ניתנים תוך שמירה על הוגנות כלפי כלל הנבחנים.
- * תנאים מותאמים **אינם** ניתנים בשל מגבלה שמקורה רגשי, כגון חרדת בחינות או עקב בעיה שמקורה סביבתי, כגון חסך בלימודים.

ההתאמות האפשריות

בין השאר ניתנים התנאים הבאים:

- * מפע"ם – בחינה פסיכומטרית ממוחשבת ולה תוספת זמן
- * אמיר"ם – בחינת אממ"ר (אנגלית) ממוחשבת ולה תוספת זמן
- * הארכת זמן בכמה מפרקי הבחינה או בכולם
- * הפסקות בין פרקי הבחינה
- * שימוש במחשבון לארבע פעולות החשבון
- * הגדלת טופס הבחינה או גיליון התשובות
- * התאמת תנאים פיזיים לפי הצורך עקב מגבלה רפואית כגון נכות פיזית, חירשות ועוד.

אילו תנאים אינם ניתנים:

- * שימוש במילון אלקטרוני
- * פטור מחלקים מסוימים בבחינה
- * הסבר בנוגע לכוונת השאלות
- * אפשרות לסמן את התשובה הנכונה בחוברת הבחינה

מועדי הבחינות בתנאים מותאמים

הבחינות בתנאים מותאמים נערכות שלוש פעמים בשנה בלבד, במועדי אפריל, יולי ודצמבר של הבחינה. כשבועיים לפני תאריכי הבחינה (המצוינים בטופס ההרשמה) יקבל כל נבחן במו"ת לביתו הודעה בדבר התאריך המדויק של בחינתו.

המועדים הבאים הם:

מועד סיום ההרשמה לבחינת **דצמבר 2008** הוא 17/11/08.
מועד סיום ההרשמה לבחינת **אפריל 2009** הוא 18/2/09.
מועד סיום ההרשמה לבחינת **יולי 2009** הוא 19/5/09.

- * הבחינה המותאמת תיערך בתאריך הבחינה הרגילה כמצוין בטופס ההרשמה, או בתוך השבועיים שלפני או אחרי תאריך זה. **אי אפשר לבחור את יום הבחינה.**
- * נבחנים בתנאים מותאמים בשפה שאינה עברית **לא** ייבחנו באותו יום גם בבחינת ידע בעברית (יע"ל). נבחנים אלה צריכים לפנות ישירות לוועדת חריגים באוניברסיטה שבה הם מתעתדים ללמוד ולבקש מהם הנחיות בנושא זה.

כיצד לפנות ליחידת במו"ת

אם ברצונך להיבחן בתנאים מותאמים, עליך להירשם לבחינה ולצרף לטופס ההרשמה את האישורים הנדרשים (ראה פירוט להלן). ערכת ההרשמה לבחינה מוצעת למכירה בחנויות "סטימצקי", בחנויות הספרים האוניברסיטאיות ובמרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

על חומר ההרשמה כולו להגיע אל המרכז הארצי לבחינות ולהערכה לא יאוחר ממועד סיום ההרשמה. מומלץ מאוד להירשם לפחות שלושה חדשים לפני המועד המבוקש שכן תהליך הטיפול בפנייתך – מן הרגע שטופס ההרשמה שלך (וכן הבקשה לתנאים מותאמים) מגיע אל המרכז הארצי, ועד קבלת מכתב המפרט את התנאים שתיבחן בהם – יכול להימשך עד 25 ימי עבודה.
כל בקשה (חדשה או בקשה לדיון חוזר) שתגיע למרכז הארצי לאחר מועד סיום ההרשמה – לא תטופל לאותו מועד.

האישורים הנדרשים

1. **"שאלון לנבחן"** - יש למלא בקפידה את השאלון.
2. **אבחון של המגבלה הפיזית בידי גורם המוסמך לטפל באותה מגבלה.** כך למשל, בעיות אורתופדיות ידוותו בידי אורתופד ולא ע"י רופא המשפחה. על האבחון להיות עדכני ומפורט ולציין את הבעיות העלולות להיווצר לנבחן במהלך הבחינה, כולל בעת מילוי גיליון התשובות. אם מדובר בבעיה כרונית, האבחון אינו חייב להיות עדכני, אך הוא חייב לכלול התייחסות לכך שהבעיה כרונית וכי ההשלכות של המגבלה המתוארות במסמך קבועות.
3. **"שאלון לרופא"** שימולא בידי הרופא שערך את הבדיקה.

הטיפול בפנייה

עליך לשלוח אל מרכז הזימונים את האישורים או את האבחונים הנדרשים **בצירוף טופס ההרשמה**, אל מרכז הזימונים. טופס ההרשמה ייקלט במרכז הזימונים, והמסמכים שצורפו אליו יועברו לטיפול היחידה לבחינות מותאמות (במו"ת). מרכז הזימונים ישלח לך אישור על הרשמתך לבחינה ועל שהחומר ששלחת נמצא בטיפול צוות במו"ת. בד בבד יישלח לביתך אישור מן היחידה לבחינות מותאמות על קבלת המסמכים ששלחת לדיון. בתוך 25 ימי עבודה מקבלת כל החומר הנדרש במשרדי המרכז הארצי תתקבל ההחלטה אם בחינתך תיערך בתנאים מותאמים או בתנאים רגילים, וישלח לביתך מכתב המפרט את תנאי הבחינה. אם בנוסף למגבלה הרפואית יש גם בעיה הנובעת מלקות למידה, יש לפנות ליחידה לבחינות מותאמות בטלפון 02-6750613, ולבקש את המסמכים המתאימים.

בקשה שלא יצורפו אליה כל האישורים שפורטו לעיל, תועבר אף היא אל הצוות המקצועי, אולם ייתכן מאוד שעקב היעדר נתונים לא יוכל הצוות לדון בבקשה. במקרה כזה יש חשש שהמועמד לא יספיק להעביר למרכז הארצי את כל האישורים החסרים עד ליום סיום ההרשמה. להזכירך: **כל החומר לדיון צריך להגיע לא יאחר ממועד סיום ההרשמה למועד המבוקש**. בשום מקרה לא תינתן אפשרות להשלים את המסמכים לאחר מכן, ואין אפשרות לשלוח מסמכים בפקס. **לפיכך, מומלץ מאוד לשלוח את כל האישורים הנדרשים כבר בעת ההרשמה, וכך להימנע מעגמת נפש**.

האם ניתן לערער?

כל אדם הנרשם לבחינה ומבקש להיבחן בתנאים מותאמים, זכאי לבדיקה מקיפה ומעמיקה של בקשתו לשם קביעת התנאים שייבחן בהם. בדיקה כזו נעשית פעם אחת לכל מועד בחינה וללא תשלום נוסף.

הטיפול בפנייה של מועמדים המבקשים להיבחן בתנאים מותאמים נערך בשני שלבים: בשלב הראשון נעשה הטיפול בטופסי ההרשמה, בדיוק כפי שהוא נעשה בטופסי ההרשמה של שאר הנרשמים הנבחנים בתנאים רגילים. את עלות הטיפול בשלב הזה מכסה תשלום דמי ההרשמה לבחינה. בשלב השני מועבר החומר ליחידה המטפלת בבחינות בתנאים מותאמים (במו"ת), ושם נעשית בדיקה קפדנית של צוות מקצועי מתחום הפסיכולוגיה ומתחומים מקצועיים אחרים בהתאם לאופי הפנייה. בטיפול בשלב זה מושקעים זמן רב ועבודה של אנשי מקצוע, והעלויות הכרוכות בו גבוהות. תשלום דמי ההרשמה אינו מכסה עלויות אלה, אולם לא נדרש בעבורן תשלום מיוחד, מתוך רצון לאפשר לכל נרשם להיבחן בתנאים המתאימים ביותר.

עם זאת, כאשר נבחן מערער על החלטת הצוות המקצועי, או מוסיף מסמכים לצורך דיון מחודש בעניינו, נדרשת שוב התייחסות מעמיקה אל כל התיק, גם אם צורף מסמך חדש אחד בלבד. לפיכך, מי ששולח חומר נוסף לדיון בעניינו לאחר שהגיש את בקשתו הראשונית לבחינה בתנאים מותאמים, מכל סיבה שהיא, יידרש להשתתף בעלות של בדיקה מקצועית חוזרת. דמי הטיפול במקרה כזה הם 180 שקל. במקרה של ערעור שני ללא חומר מקצועי נוסף – לא ייערך דיון בבקשה – גם אם הנבחן שילם עבור ערעור.

לפיכך, אנו חוזרים וממליצים אפוא לשלוח כבר בעת ההרשמה הראשונית לבחינה את כל המסמכים והאישורים הדרושים לדיון בבקשה, כפי שמפורט בדף ההסבר לנבחנים המבקשים בחינה מותאמת. נרשמים שישלחו כעבור זמן-מה מסמכים נוספים, וכל הנרשמים המבקשים דיון חוזר בעניינם, יחויבו כאמור להשתתף בעלות של הבדיקה החוזרת, גם אם טרם נמסרה להם ההחלטה בעניינם.

אנו מקווים שדברים אלה יסייעו לך להבין את הדרישות ואת הנהלים המיוחדים הנחוצים לשם דיון במתן תנאים מותאמים בבחינה. חשוב לנו להדגיש כי נהלים אלה, גם אם אינם נוחים, לעתים, לנבחן נועדו לסייע בהתאמת תנאי הבחינה, תוך שמירה על הוגנות כלפי ציבור הנבחנים כולו.

שאלון רפואי לנבחן

(הפונים בשל לקות למידה ימלאו שאלון אחר)

תאריך: _____

שם: _____ ת.ז. _____

כתובת: _____ טלפון: _____

מה המגבלה הרפואית שבעטיה אתה מבקש לקבל תנאים מותאמים בבחינה? _____

מתי אובחנה הבעיה, מי אבחן אותה? _____

כיצד השפיעה המגבלה הרפואית על תפקודך ועל הישגיך במהלך לימודיך? _____

האם קיבלת תנאים מותאמים בבחינות הבגרות בשל בעיה זו, ואם לא, מדוע? _____

אילו התאמות נדרשות לך לדעתך בבחינה? _____

הערות נוספות: _____

אם לא אתה מילאת את השאלון נא לציין את הסיבה לכך ומי מילא את השאלון: _____

אישור לשוחח עם הרופא

כדי להגיע לידי החלטה בנוגע לתנאים המותאמים בבחינה, יש לעתים צורך לקבל מידע נוסף מן הרופא שבדק אותך.

חתימתך בסעיף זה מאשרת לנציג מטעמנו להתקשר לרופא שבדק אותך. _____

חתימה

_____ אני מאשר/ת שכל המידע בשאלון זה נכון.

חתימה

היחידה לבחינות מותאמות

חוות דעת רפואית

רופא/ה נכבד/ה!

שלום רב,

המרכז הארצי לבחינות ולהערכה עורך בחינות בתנאים מותאמים לנבחנים בעלי מגבלות בריאותיות. מתן תנאי בחינה מותאמים, כאשר הדבר אינו מוצדק, מפלה לרעה את שאר הנבחנים, ולכן אנו מקפידים מאוד בקריטריונים למתן תנאים אלה. בדרך כלל התאמת תנאי בחינה נעשית במקרים של מגבלות פיזיות חמורות, כגון פגיעה בגפיים, בעמוד השדרה ולקויות ראייה. ההתאמות יכולות לבוא לידי ביטוי, בין השאר, בהארכת משך הבחינה, בהפסקות בין פרקים, בגיליון תשובות מיוחד ובשימוש במחשבון. על פי שיקול דעתנו המקצועי, פונים בעלי מגבלות רפואיות זכאים לתנאים מותאמים בבחינה רק אם בעקבות האבחון הרפואי נקבע שחומרת המגבלה אינה מאפשרת לנבחן לקרוא, לכתוב או לשבת באופן תקין במהלך הבחינה.

אבקשך, לכן, למלא את השאלון הבא:

תאריך הבדיקה: _____ תאריך מילוי השאלון: _____

שם הרופא: _____ תחום מומחיות/מקצוע: _____

כתובת: _____ טלפון: _____

שעות הקבלה (לצורך ברורים נוספים): _____

שם הנבחן: _____ מספר תעודת זהות: _____

תאריך לידה: _____ גיל בעת הבדיקה: _____

א. הבעיה הרפואית

חוות דעתך חייבת להתבסס על בדיקות **שערכת בעצמך** ולא על סמך בדיקות של גורמים אחרים.

פירוט הבעיה וההיסטוריה של הבעיה: _____

אנא פרטי את הבדיקות שערכת ואת התוצאות של כל אחת מן הבדיקות.

מה מסקנותיך מן הבדיקות?

ב. השלכות המגבלה הרפואית

מה ההשלכות של המגבלה הרפואית על התפקוד היומיומי של הפונה ועל תפקודו בבחינה?

ג. מתן התאמות לבחינה

מה ההתאמות המתבקשות עקב המגבלה של הפונה, ולאילו תקופה מתייחסות ההתאמות שאתה ממליץ עליהן?

אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכותו של המרכז הארצי לבחינות ולהערכה לקבל חוות דעת שנייה מרופא מומחה. כמו כן, המרכז הארצי לבחינות ולהערכה שומר לעצמו את הזכות להזמין למסור עדות לפני כל ערכאה שיפוטית, במידת הצורך.

אנו מודים לך מראש על מילוי חוות הדעת בהתאם למבוקש.

אני מאשר/ת בזאת שלמיטב ידיעתי כל המידע בשאלון זה נכון.

חתימה: _____ מספר רישון: _____

חותמת _____